

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

Дипломна робота
магістра

з теми: «УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ
ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ШЛЯХОМ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ»

Виконала: студентка 2 курсу
UNZ1-M22z групи
спеціальності 073 Менеджмент
Савіцька Ольга Петрівна

Керівник: **Федорчук В.В.**,
доцент кафедри педагогіки
та менеджменту освіти,
кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент: **Газіна І.О.**,
доцент кафедри теорії та
методик дошкільної освіти,
кандидат педагогічних наук, доцент

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	9
1.1. Поняття електронного документообігу в сучасній теорії управління.....	9
1.2. Характеристика інформаційних систем управління закладами загальної середньої освіти.....	24
1.3. Методологічні засади дослідження проблеми управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу.....	41
Висновки до розділу 1.....	52
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ.....	54
2.1. Організаційна структура системи управління освітнім процесом у Жванецькому ліцеї Жванецької сільської ради.....	54
2.2. Аналіз практики впровадження електронного документообігу в систему управління Жванецького ліцею Жванецької сільської ради.....	59
2.3. Методичні поради щодо управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу.....	70
Висновки до розділу 2.....	80
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	85

ВСТУП

Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій сьогодення спонукає освітні заклади впроваджувати інноваційні технології в інформаційному забезпеченні їхньої діяльності. Сьогодні це має важливий вплив на успішну реалізацію управлінських функцій та прийнятті влучних стратегічних рішень.

Сучасна освіта з кожним днем вимагає все більш активного використання інформаційних і комунікаційних технологій в управлінській, навчально-виховній, фінансовій діяльності навчального закладу.

Ця необхідність виникла перед навчальним процесом за таких умов як:

- велике зростання інформаційних потоків;
- неможливість прийняття оптимальних управлінських рішень в сучасній ситуації під час стандартизації електронної обробки даних;
- робота закладу на сучасному етапі вимагає оперативного аналізу ситуації для своєчасного коригування ситуації .

Головним інструментом у побудові системи цільового інформаційного забезпечення розглядається цілеспрямоване формування інформаційних потоків, які є основним видом системоутворюючих зв'язків процес управління і дозволяють побачити специфіку закономірностей управлінської діяльності як інформаційної системи.

Управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу освіти тісно пов'язане як з наявністю інформаційних ресурсів, так із можливістю впровадження інформаційних інновацій у впорядкуванні документаційних та інформаційних потоків закладу. Ефективна обробка невпинно зростаючих обсягів інформації, основу яких складають документи та масиви даних, можлива тільки при умові їх автоматизованої обробки. Впровадження технологій електронного документообігу в закладах освіти – ефективний інструмент управління інформаційним забезпеченням діяльності, що є ключовим фактором вдалого і успішного ведення освітньої діяльності та надає можливість підвищення конкурентних переваг закладу освіти на ринку

освітніх послуг. У зв'язку з цим виникає потреба в переорієнтації традиційних підходів в управлінні інформаційним забезпеченням діяльності закладу освіти та впровадження інноваційних технологій, орієнтованих на оптимізацію освітніх процесів, тісно пов'язаних з управлінням документаційними та інформаційними потоками.

Останнім часом питання економічної ефективності автоматизації діловодства все частіше і частіше піднімаються в пресі, в матеріалах спеціалізованих сайтів в інтернеті і книгах. Кількісно оцінити економічну ефективність від впровадження системи автоматизації досить складно, так як доводиться враховувати велику кількість чинників і обробляти значний обсяг інформації.

Практично будь-яка сфера життя людини пов'язана із створенням та використанням документів. На даний момент майже всі документи, які формуються в установах, створюються в електронному форматі, але чіткий регламент їх збереження та надання доступу зазвичай не встановлені. Зазвичай, за винятком тих організацій, де застосована система електронного документообігу, електронний документ є лише проміжним станом, який служить для створення документа на папері. Сучасні покоління ще не звикли працювати без паперів, тому, коли пропонується система документообігу, не варто забувати про управління паперовими документами, навіть якщо це не звучить «сучасно». У переважній більшості установ керування паперовими документами стає серйозною проблемою не лише через простір, який вони займають, а й через легкість, з якою виготовляються копії цих документів, а не тому, що вони є останніми за значенням.

Документи відіграють дуже важливу роль у сфері соціально-економічного і освітнього управління, оскільки з ними безпосередньо пов'язано ухвалення та реалізація важливої частини управлінських рішень.

Документообіг є дуже важливою частиною управлінських процесів та управлінських рішень і є стратегічною зброєю для закладів освіти, покращуючи відповідно їхні процеси, оптимізуючи робочі процеси та

ефективність роботи їхніх членів. Його важливість в основному полягає в тому, що він структурує та контролює всі інформаційні потоки, що відбуваються в закладі, а також забезпечує доступ до документів учасникам освітнього процесу, таким чином мінімізуючи час пошуку та сприяючи обміну інформацією.

Сьогодні жодна освітня установа не може ефективно та результативно працювати без чітко організованого та надійного документообігу, адже від цього залежить ефективність, економічність та надійність механізму управління установою, культура роботи керівництва та, звичайно ж, якість управління, займає досить важливе місце у роботі кожного закладу.

Серед фахівців, які присвятили свою діяльність дослідженню поняття «документ», спостереженням навколо функціонування українського справочинства та справочинства в цілому, слід назвати В.В.Бездрабко [1-4], С.Г.Кулешова [33-35], О.А.Купчинського [36], І.М.Кочан, М.А.Комарова, А.В. Корж, А.В.Красницьку, та інших. Визначення соціальних інститутів, присвячені роботи С.Войтовича.

Про становлення документознавства як науки писали також багато у свій час В.М.Автократов, Б.І.Ілізаров, М.П.Плющенко, О.П.Коршунов, Т.В. Кузнєцова, Я.З.Лівшиць, А.М.Сокова, Г.М.Швецова-Водка [80-86].

Організаційно-розпорядчу документацію найгрунтовніше розглянуто в роботах Г. В. Бесплянської [5-7] та О.М.Загорецької [17-20].

Особливості впровадження систем електронного документообігу в державному управлінні вивчають М. М. Головченко [47], І. В. Клименко, В. І. Клюцевський [26], К.О Линьов, І. П. Лопушинський, Л.І.Мельничук [47], О. В.Орлов, В.П.Писаренко [53], В.В.Поліщук, Н.О.Прилипко [54], С.В. Радченко, Ю.І.Соломко та інші вітчизняні автори.

Але огляд літературних джерел свідчить, що проблема управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу не була предметом спеціального комплексного дослідження. Зважаючи на актуальність та

значущість зазначеної проблеми, обрано тему дослідження: «Управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу».

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати загальні підходи до управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти та на основі емпіричного дослідження розробити методичні поради щодо використання електронного документообігу як засобу управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти.

Завдання дослідження:

- 1) з'ясувати сутність електронного документообігу як засобу інформаційного забезпечення діяльності закладу загальної середньої освіти;
- 2) визначити специфіку і розвиток інформаційних систем управління закладами загальної середньої освіти;
- 3) обґрунтувати методологічні засади дослідження проблеми управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу;
- 4) здійснити емпіричне дослідження процесу управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти;
- 5) розробити методичні поради щодо управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу.

Об'єкт дослідження: процес інформаційного забезпечення діяльності закладу загальної середньої освіти.

Предмет дослідження: електронний документообіг як засіб управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти.

Методи дослідження: теоретичний аналіз науково-методичної літератури з проблеми дослідження; узагальнення і аналіз отриманих даних, спостереження, метод експертних оцінок, синтез, порівняння.

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що комплексно проаналізовано проблему управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу.

Практичне значення полягає в тому, що запропоновано методичні поради щодо управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу.

База дослідження. Емпіричне дослідження в контексті підготовки кваліфікаційної роботи проводилося на базі Жванецького ліцею Жванецької сільської ради.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на:

Науковій конференції студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (4-5 квітня 2023 року) з доповіддю «Електронний документообіг як інструмент управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти»;

Всеукраїнській науково-практичній конференції «Інновації в освіті: закономірності, тренди, потреби» (28 березня 2023 року), м. Кам'янець-Подільський, з доповіддю на тему: «Електронний документообіг та його роль в сучасному закладі освіти».

Публікація:

Савіцька О.П. Електронний документообіг та його роль в сучасному закладі освіти. *Інновації в освіті: закономірності, тренди, потреби: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції. 28 березня 2023 року* [Електронний ресурс] / [редкол. І. О. Кучинська та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 303 с. С. 132-137.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних

джерел (90 позицій). Повний обсяг роботи – 94 сторінки, основна частина – 84 сторінки.

ВИСНОВКИ

Теоретичні узагальнення та отриманий в контексті дослідження емпіричний матеріал, дозволяють сформулювати наступні висновки:

1.Обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, зважаючи на потребу ефективної обробки невпинно зростаючих обсягів інформації. Тому впровадження технологій електронного документообігу в закладах освіти постає ефективним інструментом управління інформаційним забезпеченням успішного ведення освітньої діяльності та надає можливість підвищення конкурентних переваг закладу освіти на ринку освітніх послуг.

2.Здійснено аналіз поняття електронного документообігу в сучасній теорії управління. Зокрема, визначено його як сукупність процесів створення, оброблення, правлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та у разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів. Крім цього, визначено інші поняття, важливі в контексті теми дослідження, а саме: електронний документ, електронний цифровий підпис, документ, документообіг.

3.Описано та проаналізовано різні види документообігу, визначено основні принципами електронного документообігу. Здійснено порівняльний аналіз паперового та електронного документообігу.

4.Виокремлено особливості організації освітнього процесу, що є передумовами автоматизації документообігу системи управління освітнім процесом загальноосвітніх закладів. Розглянули інформаційні потоки, виділили основні причини вдосконалення документообігу, приміром втрати документи; накопичення документів, призначення і джерело яких неясні; документи і інформація, потрапляє в чужі руки; витрачається робочий час на пошук потрібного документа і формування тематичної добірки документів; створюється кілька копій одного і того ж документа, на папір і копіювання документів витрачається чимало коштів; на підготовку і узгодження документів йде багато часу.

5. Визначено специфіку інформаційних систем управління закладами загальної середньої освіти та описано їхній розвиток. Зокрема, з'ясовано особливості інформаційних освітніх систем, серед яких інформаційна система управління освітою ІСУО, державна інформаційна система освіти ДІСО, АС «Школа» та ЄДЕБО. Описано також низку приватних надавачів електронних сервісів, зокрема з ведення електронних класних журналів та щоденників.

6. Визначено методологічні засади дослідження проблеми управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу. Охарактеризовано закони та нормативні документи стосовно організації електронного діловодства у закладі освіти згідно з нормативними вимогами.

7. Здійснено емпіричне дослідження процесу управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу на прикладі Жванецького ліцею Жванецької сільської ради.

8. Визначено організаційну структуру системи управління освітнім процесом у Жванецькому ліцеї Жванецької сільської ради. Зокрема, описано систему внутрішньошкільного управління як лінійно-функціональну структуру.

9. Здійснено аналіз практики впровадження електронного документообігу в систему управління Жванецького ліцею Жванецької сільської ради. Зокрема проаналізовано створену систему шкільного документообігу, ведення розкладу уроків, моніторинг навчального процесу, планування, доступ до відомостей про співробітників, учнів, батьків тощо.

10. Зроблено детальний аналіз за базовим функціоналом системи «HUMAN» та визначено її переваги. Оскільки її функції оптимально задовольняють керівництво навчального закладу. На підставі аналізу зроблено припущення, що програмний комплекс «HUMAN» задовольняє всі вимоги керівництва закладу освіти. Описано основні етапи впровадження та

створення оптимальних умов для переходу до застосування системи «HUMAN» в постійному режимі усіма учасниками освітнього простору. Також досліджено ефективність програмного модуля безкоштовних державних електронних журналів у ПАК «АІКОМ».

11. Відповідно до проведеного теоретичного аналізу та емпіричного дослідження було розроблено та запропоновано ряд методичних порад щодо управління інформаційним забезпеченням діяльності закладу загальної середньої освіти шляхом організації електронного документообігу. Серед таких порад – впровадження переходу на електронний журнал і щоденник у закладах загальної середньої освіти. Це одна із цілей модернізації: розвиток безкоштовного державного електронного щоденника та журналу, розгортання єдиної системи авторизації для державних освітніх сервісів, підключення альтернативних програмних рішень ринку освітніх інформаційних послуг до центральної бази даних з використанням API ПАК «АІКОМ».

12. Визначено, що використання електронного документообігу у сфері освіти сприятиме оптимізації роботи системи роботи закладу освіти, гарантує прозорість, зменшує витрати часу на роботу з паперовими документами. Також електронний документообіг допомагає створити у ЗЗСО єдиний інформаційний простір, інтегруючи в інформаційний вузол усі документальні системи. Інтеграція відбувається без втрати якості роботи. На даному етапі впровадження системи електронного документообігу у ЗЗСО, на нашу думку, здійснюється не настільки інтенсивно, як мало би бути, але можна стверджувати, що через певний час системи електронного документування будуть мати великий попит

Одне із найважливіших завдань для подальших наукових розвідок з упровадження електронного документообігу, на нашу думку, є дослідження програмних продуктів для нього та вдосконалення інтернет-ресурсів для його реалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бездрабко В. В. Управлінське документознавство. К.: Амбасадор, 2006. 208 с.
2. Бездрабко В.В.. Документознавство в Україні: інституціоналізація та сучасний розвиток. *Український історичний журнал* 2009. № 5. С. 217-219.
3. Бездрабко В. В. Документознавчі ідеї М. С. Слободянича *Історіографічні ескізи з документознавства, або Персональний текст про персональні тексти : монографія*. Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Київський національний університет культури і мистецтва. К., 2010. С. 148–167.
4. Бездрабко В. В. Документознавчі ідеї М. С. Слободянича і розвиток сучасного вітчизняного документознавства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2008. № 4. – С. 24–39.
5. Бесплянська Г. Організаційно-розпорядчі документи на підприємстві: види документів. Порядок створення та затвердження. Загальний огляд реквізитів. *Секретарь-референт*. 2007. № 1. С. 9–16.
6. Бесплянська Г. Розпорядчі документи: жанрово-видова характеристика та особливості складання й оформлення наказів з основної діяльності. *Довідник кадровика*. 2008. № 3. С. 62–71.
7. Бесплянська Г. Текстові комунікації розпорядчих документів *Секретарь-референт*. 2007. № 4. С. 9–14.
8. Бородкіна І.Л., Бородкін Г.О. Цифрова грамотність як фактор реформування вищої школи. *Молодий вчений*, 2017. №8 (48). С.395-399
9. Ватковська М.Г. Формування інформаційної системи управління освітою як етап модернізації інформаційного забезпечення державного управління у галузі освіти України. *Актуальні проблеми державного управління*, 2015. №1. С.124-131
10. Величкевич М. Б. Електронний документообіг, тенденції та перспективи. *Вісник Національного університету “Львівська*

Політехніка". 2010. № 689. С. 44–53.

11. Ганжа А.С., Антоненко С.В., Ізмайлова М.К. Огляд існуючих автоматизованих систем управління освітніми закладами. *Актуальні проблеми автоматизації та інформаційних технологій*, 2022, №26. С.37-46
12. Гарбич-Мошора О. Електронний документообіг у закладі вищої освіти, тенденції та перспективи. *Молодь і ринок*, 2018, №9 (164). С.80-84
13. Домашенко С.В. Інформаційні технології в управлінні підприємством: електронний документообіг. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*, 2013, №2. С.103-112
14. ДСТУ 4423-1:2005. Інформація та документація. Керування документаційними процесами. Частина 1. Основні положення. К.: Держспоживстандарт України, 2007. 28 с.
15. ДСТУ 2732:2004. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять. – К.: Держспоживстандарт України, 2005. – 31 с.
16. Дубова С. В. Щодо проблеми залучення іншомовних наукових джерел інформації до висвітлення сучасних тенденцій в сфері документознавства. *Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 25–27 трав. 2010 р.)* / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. К., 2010. С. 97–98.
17. Загорецька О. Засвідчення службових документів. *Довідник секретаря та office-менеджера*. 2009. № 1. С. 10–18.
18. Загорецька О. М. Наказ – основний розпорядчий документ підприємства. *Кадровик. Трудове право і управління персоналом*. 2008. № 12. С. 53–56
19. Загорецька О. М. Наказ як основний розпорядчий документ організації: документознавчий аналіз *Студії з архівної справи та документознавства*. К., 2008. Т. 16. С. 84–89.
20. Загорецька О. М. Опрацювання розпорядчих документів з особового

- складу. Кадровик. *Трудове право і управління персоналом*. 2008. № 12. С. 53–56
21. Іваненко Ю.А. Діловодство та документообіг у закладі освіти, 2020. Режим доступу URL: <https://jarch.donnu.edu.ua/article/view/10503> (дата звернення 08.05.2023)
  22. Іванков Д.О. Аналітичний огляд та визначення напрямків розвитку інформаційних систем управління навчанням. *Вісник студентського наукового товариства «BATPA» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ*. Вінниця: Редакційно-видавничий. С.123-129
  23. Інструкція з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1029-22#Text> (дата звернення 25.08.2023)
  24. Касьян С.П. Аналіз стану використання електронного документообігу в закладах післядипломної педагогічної освіти. *Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології»*, 2015. №2 (12). С.475-483
  25. Кірвас В.А., Козиренко В.П., Дьячкова О.В., Свіщова Е.В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: глосарій. 2023. Харків: Видавництво НУА, 208 с.
  26. Клюцевський В. І. Механізми впровадження електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.; 25.00.02 / Херсонський національний технічний університет; Одеський регіональний інститут державного управління; Національна академія державного управління при Президентові України. Одеса, 2019. 23 с.
  27. Комова М. В. Діловодство : навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2009. 220 с.
  28. Комова М.В., Пелещин А.М., Білушак Т.М. Керування документаційними процесами : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 188 с.

29. Копняк К.В. Електронний документообіг : опорний конспект лекцій Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018. 63 с.
30. Королюк Т.М. Документообіг в інформаційній системі управління підприємством. *Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін»*. 2020. С.297-302
31. Кортубяк В.І. Електронний документообіг та ефективність роботи органів державної влади. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління*, 2013. №1. С.69-76
32. Кравченко О.В., Ткаченко А.А. Електронний документообіг в системі управління підприємством. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*, 2018. №31. С.116-119
33. Кулешов С. Г. Документознавство : Історія. Теоретичні основи К.: Парадигма, 2000. 162 с
34. Кулешов С. Г. Документознавство. *Енциклопедія Сучасної України*. К., 2008. Т. 8 : Дл–Дя. С. 205–206.
35. Кулешов С. Г. Загальне документознавство : навч. посібник. Київ : Вид. дім. «Києво-Могилян. академія», 2012. 123 с.
36. Купчинський О. А. Акти та документи Галицько-Волинського князівства XIII – першої половини XIV століття. Дослідження. Тексти : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.10 / О. А. Купчинський ; Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. К., 2006. 35 с.
37. Кушнаренко Н. М. Новий етап інституалізації науки про документ. *Студії з архівної справи та документознавства*. К., 2004. Т. 12. С. 126–130.Лебідь О.В. Цифрова трансформація публічного управління в системі безперервної освіти педагогічних працівників. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*, 2022. №3. С.72-78
38. Ларіков В. Ю. Впровадження електронного документообігу в систему

- управління підприємством. *Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля.* 2015. № 4. С. 147-153.
39. Лисенко А. Документи з біометричними елементами захисту та електронним носієм в структурі державної інформаційної системи. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки.* 2012. Вип. 91. С. 37-42.
40. Лист МОН України від 03.10.2018 №19-596. Лист роз'яснення щодо застосування окремих положень-інструкцій з діловодства у закладах загальної середньої освіти. Режим доступу URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/list-mon-ukrayini-vid-03102018-19-596-list-rozyasnennya-shodo-zastosuvannya-okremih-polozhen-instrukciyi-z-dilovodstva-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення 26.07.2023)
41. Лондар С. Завдання модернізації державної інформаційної системи освіти (ДІСО). *Освітня аналітика України,* 2018. №1. С.11-23
42. Лондар С., Бринюк О., Іриневич Ю. Розвиток освітніх інформаційних систем в Україні. *4th International Scientific Conference "Problems of Information Economy Formation in Ukraine.* 2019. С. 162.
43. Лугова Т. А. Еволюція систем електронного документообігу підприємств. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2013. № 1. С. 16-20.
44. Ляпіна Л.А. Впровадження інформаційних технологій у системі управління закладами загальної середньої освіти. *Розвиток механізмів публічного управління в контексті реалізації євроінеграційного вектора України.* С.146-175
45. Матвієнко О.В. Основи організації електронного документообігу 2008, К.:Омега, 112 с.
46. Махневич Д.С. Теоретичний огляд впровадження електронного документообігу в закладах загальної середньої освіти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія:*

47. Мельничук Л. І., Головченко М. М. Питання впровадження електронного документообігу в органах державної влади. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації.* 2019.Т. 30 (69). № 1, Ч. 2. С. 154-159.
48. Мокляк В.М., Бондаренко Т.С. Е-журнали та е-щоденники як елементи цифровізації закладів освіти, 2021. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.* Вип. 46, 2021. С.104-114
49. Новицький А.М. Електронний документообіг як елемент забезпечення правового регулювання становлення інститутів інформаційного суспільства. *Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)*, 2013. №4. С.11-20
50. Палеха Ю. І. Документ в інформаційному просторі: традиції минулого і виклики сучасності. Монографія. 2021 С. 250
51. Палеха Ю, Леміш Н. Історія діловодства (документознавчий аспект): навч. посібник. К. : Видавництво Ліра-К, 2016. 328 с.
52. Палеха Ю. І. Організація сучасного діловодства: навч. посіб. К.: Кондор, 2007.194 с
53. Писаренко В. П. Організаційно-правові засади електронного документування в органах влади : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 250 с.
54. Поліщук Н. М. Нормативно-правова та методична база документаційного забезпечення в державному управлінні (на прикладі системи органів Пенсійного фонду України) *Державне управління і право : збірник наукових праць.* К., 2006. Вип. 1. С. 115-118
55. Полухтович Т. Роль ІКТ у формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу. *Нові технології навчання*, 2020, №94. С.265-269
56. Пономарьова Н. О. Термінологічний довідник з основ електронного

- документообігу. *Наумовські читання : матеріали XIX науково-методичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, присвячих року математичної освіти в Україні*, Харків, 23-24 листопада 2021 р. Харків, 2022. С. 214–216.
57. Прилипко Н. О. Вдосконалення системи електронного документообігу в органах державної влади. *Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Серія: Державне управління*. 2014. Т. 15, Вип. 286. С. 155-164.
  58. Про введення в дослідну експлуатацію інформаційно-телекомунаційної системи державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», «Державна інформаційна система освіти». Режим доступу URL: https://diso.gov.ua/upload/Nakaz_1054.PDF (дата звернення 05.05.2023)
  59. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики». Режим доступу URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0320729-16#Text> (дата звернення 25.06.2023)
  60. Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти. Режим доступу URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text> (дата звернення 01.10.2023)
  61. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах. Режим доступу URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 12.06.2023)
  62. Про повну загальну середню освіту. Режим доступу URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення 24.07.2023)
  63. Прокопець Л.В., Сторцун К.М., Чуса Г.І. Електронний документообіг в Україні. *Економіка та держава*, 2021. №5. С.87-91
  64. Проń Н.Б. Окремі аспекти цифрової трансформації освітньої галузі України. *Побудова інформаційного суспільства: ресурси і технології*:

матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 19-20 вересня 2019 р. Київ: УкрІНТЕІ, 2019, С.358-360

65. Розвиток інформаційних систем управління освітою як інструмент реалізації державної освітньої політики : монографія / за ред. С. Л. Лондара ; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2020. 258 с.
66. Салій Т.М. Електронний документообіг в системі управління авіатранспортними підприємствами. *Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна*, 2007. №18. С.248-252
67. Сельченкова С. Етапи документообігу: інформаційно-довідкова робота з документами. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2008. № 5. – С. 8–12.
68. Скібіцька Л. І. Діловодство : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ-ри, 2006. 224 с.
69. Тишківська А.В. Використання закладами вищої освіти ЄДЕБО в контексті безпеки людини в інформаційній сфері (на прикладі ВДПУ). *Захист прав, свобод і безпеки людини в інформаційній сфері*, 2020. С.350-354
70. Угриновська О. Електронний документообіг у цивільному процесі України. *Вісник Львівського університету. Серія: Юридична*, 2016. №64. С.144-150
71. Федорук О.М. Електронний документообіг як ефективна умова організації роботи викладача та студента у ВНЗ. *Інноватика у вихованні*, 2015. №2. С.282-287
72. Федорук О.М. Формування професійної компетентності документознавця в галузі електронного документообігу у ВНЗ. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*, 2015. №2. С.228-236
73. Федорук О.М. Формування фахової компетентності майбутніх документознавців в галузі електронного документообігу у професійній

підготовці./ Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки. – Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне 2020 рік.

74. Федченко Л. Організація діловодства та забезпечення обігу інформації в органах місцевого самоврядування. Х. : Фактор, 2016. С.21-31
75. Філіпова Л.Я. Електронний документообіг у системах зарубіжного судочинства: аналітичний огляд. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2015. № 4. С. 56-62.
76. Хейдер О.В. Розробка програмного забезпечення ЕЦП для автентифікації користувачів у системах дистанційного навчання та тестування. 2013. PhD Thesis.
77. Хмелюк В.С. Цифрова трансформація освіти і науки України в умовах воєнного стану. *Молодий вчений*, 2023. С.15-18
78. Царьова I.B. Юридичне документознавство : навч. посіб. Дніпро. Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. 2017. С. 25
79. Цивін М.Н. Термінологічні проблеми вивчення дисципліни «Електронний документообіг». *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 2010. №1. С.7-11
80. Швецова-Водка Г. М. Загальна теорія документології – методологічна основа дисциплін документально-комунікаційного циклу. *Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 17–18 трав. 2005 р.) / Державна академея керівник кадрів культури і мистецтв К., 2005. Ч. 1. С. 9–10.*
81. Швецова-Водка Г. М. Методи документознавства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2007. № 1. С. 81– 85.
82. Швецова-Водка Г. М. Місце документознавства в системі наук. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2007. № 4. С. 6–9.
83. Швецова-Водка Г. М. Об'єкт і предмет документознавства.

Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 21–23 трав. 2007 р.) / Державна академія керівник кадрів культури і мистецтв К., 2007. С. 5–7.

84. Швецова-Водка Г. М. Про обсяг поняття «книга» в документознавстві. *Біблійник вісник*. 1998. № 4. С. 9–11.
85. Швецова-Водка Г. М. Розвиток поглядів щодо поняття «документологія». *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: збірник наукових праць* / Київський національний університет культури і мистецтв К., 2010. Вип. 4. С. 82–89.
86. Швецова-Водка Г. М. Структура документознавства та його місце серед суміжних наукових дисциплін. *Студії з архівної справи та документознавства*. К., 2004. Т. 12. С. 120–125.
87. Шелестова А. М. Університетський документообіг у контексті соціальної комунікації Соціальні комунікації в стратегіях формування суспільства знань : матеріали міжнар. наук. конф. (26–27 лют. 2009 р.) : у 2 ч. (Харків, 26–27 лют. 2009 р.) / Харк. держ. акад. культури. Х., 2009. Ч. 1. С. 213–214.
88. Шерман М.І. Навчальна дисципліна Електронний документообіг та захист інформації як складова системи формування комп’ютерно-інформаційної компетентності магістрів державної служби. *Інформаційні технології в освіті*, 2013. №15. С.96-102
89. Шимченко Л. Електронний документообіг як інноваційний механізм організації публічного адміністрування в умовах удосконалення децентралізаційних процесів. *Society. Document. Communication. Соціум. Документ. Комунікація*, 2021, №12. С.294-311
90. Якименко А.В. Основи документообігу та документознавства: навчально-методичне видання. К.: ЦУЛ, 2003.192 с